

BULETIN INFORMATIV

Nr. 84

Sibiu, decembrie 2019

*Colectivul Institutului de
Cercetări Socio-Umane Sibiu
vă urează
SĂRBĂTORI FERICITE
și
LA MULȚI ANI!
în 2020*

ACTIVITĂȚI ȘTIINȚIFICE ȘI CULTURALE în al doilea semestru al anului 2019

În a doua jumătate a anului 2019, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu a fost implicat într-o serie de activități științifice și culturale, în plan local, național și internațional. Între 17–19 octombrie 2019 a avut loc sesiunea internațională de comunicări științifice „**Orașul și alimentația**”, organizată de Academia Română, Comisia de Istorie a Orașelor din România, Societatea de Studii Transilvane și Academia Evanghelică din Transilvania (*Evangelische Akademie Siebenbürgen*). Evenimentul s-a desfășurat la sediul instituției celei din urmă, din Sibiu (Turnișor), str. Livezii nr. 55. În aceeași locație s-a desfășurat între 31 octombrie – 4 noiembrie a.c. colocviul **Grenzen überschreiten. 500 Jahre Reformation in Hermannstadt/Siebenbürgen – 70 Jahre Protestantisch-Theologisches Institut** [*Punți de legătură peste granițe. 500 de ani de la Reforma bisericăscă din Sibiu/Transilvania – 70 de ani de la înființarea Institutului Teologic Protestant*], organizat de Departamentul de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă al Facultății de Științe Socio-Umane, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și Institutul de Teologie Evanghelică al Universității Koblenz-Landau, Campus Landau în colaborare cu REFO500, Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde e.V. Heidelberg, Biserica Evanghelică C.A. din România, Academia Evanghelică Transilvania și institutul nostru.

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A „ASOCIAȚIEI DE ȘTIINȚE ETNOLOGICE DIN ROMÂNIA”

În cadrul celei de-a XV-a ediții a Conferinței Naționale a „Asociației de Științe Etnologice din România”, desfășurată la Muzeul „Astra” și Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, în 6 noiembrie 2019, a fost aniversat prof. univ. dr. Ion Taloș, la împlinirea vârstei de 85 de ani. În prezența etnologilor din țară și a reprezentanților elitei academice sibiene, personalitatea profesorului Ion Taloș a fost elogiată de prof. univ. dr. Rudolf Gräf (directorul ICSU Sibiu), prof. univ. dr. Otilia Hedeșan (președinte ASER), prof. univ. dr. Ion Cuceu, prof. univ. dr. Ilie Moise, dr. Andreea Buzaș, iar doamna acad. Sabina Ispas a transmis un mesaj audio emoționant, prin intermediul colegului nostru, Cristian Mușă. Cuvântul sărbătoritului a impresionat atât prin rigoare științifică, cât și prin sinceritate, Ion Taloș mărturisind crezul vieții sale, așezat sub semnul iubirii: „Oamenii nu supraviețuiesc prin grija față de ei înșiși, ci prin dragostea celorlalți față de ei.” Tot cu această ocazie, Otilia Hedeșan i-a decernat diploma de onoare a ASER-ului, iar Andreea Buzaș

i-a oferit periodicul „Studii și comunicări de etnologie” (XXXIII/2019), volum în care este aniversat etnologul Ion Taloș.

(Andreea Buzaș)

SESIUNEA ANUALĂ DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE „Științele socio-umane la începutul mileniului III”, ediția a XI-a

Cea mai importantă manifestare științifică a Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu s-a desfășurat în 6 decembrie 2019, la sediul de pe Bulevardul Victoriei, nr. 40. La sesiunea de comunicări științifice, au participat cercetători, cadre universitare și doctoranzi din Sibiu, Alba Iulia, Cluj-Napoca, București, Sighișoara și Sebeș. Pe lângă cercetătorii Institutului au participat și oameni de știință de la instituțiile de cultură sibiene: Universitatea „Lucian Blaga”, Complexul muzeal ASTRA Sibiu, Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder”, Arhiva Centrală a Bisericii Evanghelice C. A. din România, Serviciul Județean al Arhivelor Naționale, Colegiul Național „Samuel von Brukenthal”, Biblioteca Județeană ASTRA, CJCPCT „Cindrelul-Junii”, Muzeul Național Brukenthal și Centrul de Dialog și Cultură „Friedrich Teutsch” al Bisericii Evanghelice C.A. din România. Cercetătorii din afara Sibiului sunt afiliați unor instituții de cultură prestigioase, cum ar fi C.E.S.I – Studii culturale, Universitatea din București, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Universitatea „Babeș-Bo-

lyai” din Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Muzeul de Istorie Sighișoara, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj-Napoca, Muzeul Municipal „Ioan Raica” din Sebeș. Apartenența profesională a invitaților reflectă foarte bine legăturile științifice pe care Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu le are cu unele dintre cele mai prestigioase instituții de cultură din țară. Cuvântul de deschidere a sesiunii științifice a fost rostit de directorul Institutului, prof. univ. dr. Rudolf Gräf, după care au fost prezentate periodicele Institutului:

- **Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu**, tomul XXVI/2019, 250 p. ISSN 1223-1088.
- **Forschungen zur Volks- und Landeskunde**, tomul 62/2019, 184 p. ISSN 0015-7902.
- **Historia Urbana**, tomul XXVII/2019, 346 p. ISSN 1221-650X.
- **Studii și comunicări de etnologie**, tomul XXXIII/2019, 298 p. ISSN 1221-6518.

De asemenea, au fost prezentate volumele publicate în 2019:

- *Monarhia Habsburgică (1848-1918)*, vol. I – *Dezvoltarea economică, administrația și sistemul juridic, forța armată*, îngrijitorul ediției românești Rudolf Gräf, trad. Iosif Marin Balog, Loránd Mádly, Nicolae Teșculă, cuvânt înainte de Ioan-Aurel Pop, Cluj-Napoca, Ed. Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, 2019, 478 p.
- *Sebeșul de Jos – sub semnul identității*, texte stabilite, studiu introductiv, note, anexe și bibliografie de Ilie Moise, Casa de Presă și Editură „Tribuna”, 2019, 156 p.

Prof. univ. dr. Sabin Adrian Luca a prezentat volumul *Bruckenthal. Acta Musei*, XIV.1, 2019, 260 p., dedicat profesorului Zeno-Karl Pinter, la vârsta de 60 de ani.

După prezentarea volumelor, au început comunicările pe secțiuni: Secțiunea I, dedicată arheologiei și istoriei medievale, a cuprins 17 prezentări, acoperind un larg interval cronologic, de la preistorie până în secolul al XV-lea. Secțiunea a II-a, dedicată istoriei premoderne și moderne, a cuprins 8 comunicări științifice, acoperind secolele XVI-XX. Secțiunea a III-a, de istorie contemporană, a cuprins tot 8 comunicări, acoperind perioadele interbelice și postbelice. Secțiunea a IV-a a fost dedicată etnologiei, în cadrul acesteia fiind 19 comunicări tematice. Secțiunea a V-a, a fost dedicată istoriei culturii iar în cadrul ei au fost prezentate 8 comunicări, acoperind aspecte de istoria artei, între secolele XV-XX. Nu în ultimul rând, Secțiunea a VI-a a fost dedicată exclusiv germanisticii, fiind susținute 5 comunicări tematice. Trebuie specificat faptul că, atât la deschiderea lucrărilor cât și la comunicările citite pe secțiuni, a fost un public numeros și variat, de la studenți și doctoranzi până la pasionați de istorie, istoria artei, etnologie și germanistică. Prezența unui public atât de numeros și variat demonstrează impactul pe care Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu și activitatea acestuia îl are asupra vieții culturale sibiene.

MIHAI EMINESCU LA ICSU SIBIU

Dincolo de activitățile și manifestările științifice menționate, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu a găzduit în 21 noiembrie 2019 un eveniment cultural de excepție: prezentarea cărții-album semnate de Gheorghe Jurma și Erwin Josef Țigla, *Monumentele Mihai Eminescu*, Editura „Banatul Montan”, Reșița, 2018, 144 p.

Volumul a fost prezentat de către cei doi autori, Gheorghe Jurma fiind un reputat eminescolog reșițean, în timp ce Erwin Josef Țigla este un membru activ și implicat al Forumului Democratic al Germanilor din Județul Caraș-Severin. Amfitrionul evenimentului a fost directorul ICSU Sibiu, prof. univ. dr. Rudolf Gräf.

DIN ACTIVITATEA CERCETĂTORILOR

Selecție

Andreea Buzaș a publicat studiul *Învățătoarea Maria Misaroș (1926–2018) – omul puternic de lângă vicarul românilor din Ungaria*, în *Simpozion. Comunicările celui de-al XXVIII-lea simpozion al cercetătorilor români din Ungaria* (apărut la Gyula, 2019, p. 118–127). **Vasile Ciobanu** a publicat studiul *Hans Otto Roth (1850–1953). Viața și activitatea*, în *O experiență europeană. Moștenirea istorică și culturală a germanilor din România*, coord. Ernest Oberländer-Târnoveanu, Martin Rill, Muzeul Național de Istorie a României, București, 2019, p. 74–81. **Liviu Cîmpeanu** a participat la conferința internațională *Isabella Jagiellon, Queen of Hungary (1519-1559). A Memorial Conference*, organizată de Institutul de Istorie din cadrul Academiei Ungare de Științe la Budapesta, în 28.02–01.03, unde a prezentat comunicarea: *The Imperial Arsenal of Hermannstadt under the Rule of Queen Isabella*. **Corina Cioltei-Hopârtean** a finalizat programul de studii doctorale prin susținerea publică a tezei – *Ordine mendicante în Transilvania. Ordinul paulin și peisajul religios (sec. XIII–XV)* și a publicat studiul *Apariția ordinilor monastice catolice în Regatul Ungariei și în Transilvania în secolele XI–XII*, în „Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu”, XXVI, 2019, p. 47–66. **Maria Crîngaci Țiplic** a publicat împreună cu Ioan Marian Țiplic articolul *Hermannstadt und die Stadtarchäologie*, în „Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae”, 70/2, 2019, p. 351–395. **Julia Derzsi** a publicat studiul *Serviciile de cărăușie în Sibiul premodern*, în „Historia Urbana”, XXVII, 2019, p. 73–86. **Sigrid Haldenwang** a publicat studiul *„Maria“ als Tauf- und Heiligenname und der Marienfest, in den siebenbürgisch-sächsischen Mundarten*, în: *Literaturgeschichte und*

Interkulturalität. Festschrift für Maria Sass, Doris Sava și Stetefan Sienerth (eds.), Editura Peter Lang, Berlin, 2019, p. 377–389. **Dan Dumitru Iacob** a publicat un studiu amplu despre *Johann Vermatti von Vermersfeld, autorul planului Brăilei din 1790*, în *Miscellanea Historica et Archaeologica in honorem Professoris Ionel Căndea septuagenarii*, Costin Croitoru (ed.), Editura Academiei Române /Editura Istros, București/Brăila, 2019, p. 397–435. **Ilie Moise** a scris despre *Maria Bocșe – un soldat al identității românești*, în „Studii și comunicări de etnologie”, XXXIII, 2019, p. 40–52. **Andrei Nacu** a participat la sesiunea „Byzantino-Serbian Border Zones in Transition: Migration and Elite Change in pre-Ottoman Macedonia (1282–1355)”, organizată de Institutul de Studii Medievale, Academia de Științe a Austriei, Viena, 17–18 octombrie 2019, unde a susținut comunicarea *Schätzung der Fläche vergangener Siedlungen im spätmittelalterlichen Mazedonien anhand einer Cost Surface Analyse*. **Nicolae-Alexandru Nicolaescu** a participat la Conferința internațională „World Day of Romani Language”, desfășurată în cadrul proiectului DREAM și organizată la Zagreb, Croația în 4–5 noiembrie 2019. **Acad. Paul Niedermaier** a susținut comunicarea *Structura Ardealului în secolele X–XIV. Creșterea populației, trasului prisăcilor și a repartiției comunităților* la sesiunea anuală a Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu „Științele socio-umane la începutul mileniului al III-lea”, ediția a XI-a, Sibiu, 6 decembrie 2019. **Zeno-Karl Pinter** a prezentat comunicarea *The influence of Western Colonists and Teutonic Knights on Transylvanian weaponry and Military Strategies of the 12th. 13th. Centuries*, în cadrul sesiunii „Turning Points. Arms and Armour from the Migration Period tho the Early Modern Period”, Sanok (Polonia), 27–29 sept. 2019. **Anda-Lucia Spânu** a publicat studiul *Historical Images General Views of Sibiu – from the Brukenthal National Museum Collection – Art as well as Documents*, în „Brukenthal. Acta Musei – Series Historica”, XIV, nr. 2, 2019, 369–379. **Mariana Vlad** a întocmit Sumarul general al revistei *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, nr. 51–62, din anii 2008–2019. Pentru lista completă a activităților cercetătorilor vezi: <http://icsusib.ro/rapoarte-anuale>

ICSU Sibiu, Bd. Victoriei 40, 550024 – Sibiu
Tel.: 004 0269212604, fax: 004 0269216605

Redactor: Liviu Cîmpeanu

ISSN 1224